

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**104-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
06, 08, 13 лютого 2023 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2023 році №5500074

Чернівці – 2023

Русіна С.М.
ПОШИРЕНІСТЬ РОЗЛАДІВ АДАПТАЦІЇ СЕРЕД ЖІНОК ТРУДОВИХ
МІГРАНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Кафедра нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М. Савенка
Буковинський державний медичний університет

Вступ. За останні роки відзначено значне збільшення психічних розладів, які розвиваються під впливом помірних (так званих протрагованих) стресів і підпадають під категорію нозології, яка класифікується як розлади адаптації. Відзначено, що адаптаційні розлади займають перші місця за поширеністю в системі надання психолого-психіатричної допомоги в усьому світі. Розлади адаптації виникають внаслідок одноразової чи тривалої дії стресового фактора лише тоді, коли реакція на втрату виходить за межі очікуваної та супроводжуються вираженими стражданнями з погіршенням емоційних та поведінкових порушень. На сьогодні розлади адаптації є досить поширеними та присутні приблизно у 5–20 % випадках амбулаторних візитів до психотерапевта.

Мета дослідження. Виявити зростання поширеності розладів адаптації серед жінок трудових мігрантів під час військових дій на території України.

Матеріал і методи дослідження. Було досліджено 12 жінок – трудових мігранток. Застосовувалися клініко-психопатологічний, експериментально-психологічний, статистичний методи.

Результати дослідження. Українські жінки, які тривалий час перебувають у вимушеній трудовій міграції за кордоном, відчули неспокій за близьких і рідних, які залишилися вдома на Батьківщині. Війна росії проти України внесла неочікувані корективи в життя українців, які перебувають як в державі так і за її межами. Головним стала безпека всіх членів родини, термінова евакуація рідних з потенційно небезпечних місць проживання. Жінки, які до війни перебували за кордоном, поверталися до дому, щоб забрати своїх дітей подальше від війни, тобто перевозили їх туди, де вони тимчасово проживали. Це стало додатковим стресором, який потребував колосальних психічних, фізичних і матеріальних зусиль. У зв'язку з тим, що деяким жінкам не вдавалося одразу перевезти своїх у безпечне місце, у них посилювалася тривожність, що негативно впливало на працездатність. Безумовно, зауваження працедавців додавало невпевненості у подальшому наданні роботи, що підсилювало зниження настрою. Жінки звернулися по допомогу зі скаргами на порушений сон, тривожність, пригнічений настрій, відчуття страху загрози власному життю та життю близьких, підвищеної напруги та дратівливості, на плаксивість, «тривожні передчуття», побоювання щодо реальних або передбачуваних життєво небезпечних подій та зниження працездатності. Застосовуючи скринінг-тест, метод клінічного інтерв'ю та клініко-психопатологічний метод, було встановлено у 5 осіб розлад адаптації з тривожним настроєм, у 3 осіб - розлад адаптації з депресивним настроєм та у 4 осіб – розлад адаптації зі змішаними емоційними рисами. Важлива роль надавалася силі та інтенсивності дії стресогенного чинника та, особливо, його індивідуальної значимості для конкретної людини. У 7 осіб, що склало 58% виникли труднощі у неможливості вивезення за кордон родичів похилого віку, за яких вони переживали, що додавало тривожності. У них спостерігалася порушення сну, апетиту. У 2 жінок через переживання спостерігалися гіпертонічні кризи, що негативно впливало на загальне самопочуття. Отже, у всіх жінок, які звернулися до лікаря виявлені розлади адаптації з різними типами реакцій дезадаптації. Зі слів досліджуваних осіб раніше у них все було добре зі здоров'ям і до лікаря з цього приводу не зверталися, вважаючи себе «сильними» з високим рівнем психологічного захисного бар'єру.

Висновок. Таким чином виражений дистрес, підсилений війною призвів до погіршення самопочуття як психічного так і фізичного та значно вплинув на зниження соціального і професійного функціонування жінок трудових мігрантів. Виявлені розлади адаптації були гнітючими та відповідали пропорційності стресовому чиннику. Страх за безпеку рідних і фінансове майбутнє родини тривожили і додавали неспокою, що погіршувало їх якість життя.